

Suomen Rehtorit ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
www.surefire.fi

LAUSUNTO OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASETUKSEKSI OPETUSHALLITUKSEN SUORITTEIDEN MAKSULLISUUDESTA YLIOPIILASTUTKINTOMAKSUJEN OSALTA

Diaarinumero VN/26244/2021

Asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että 14 euron suuruisesta kiinteästä kokelaskohtaisesta perusmaksusta osallistumisesta ylioppilastutkintoon luovutaan. Niin ikään ehdotetaan, että voimassa olevaa 28 euron suuruista kiinteää kokekohtaista osallistumismaksua korotetaan niin, että kokekohtaisen osallistumismaksun suuruus olisi jatkossa 34 euroa. Uusi ehdotettava maksujärjestelmä tulisi voimaan syksyn 2022 tutkintokerralla.

Katsomme, että ehdotuksen mukainen maksujärjestelmä selkeyttää tilannetta nykytilanteeseen verrattuna. Myös ehdotuksen perusteluissa esitetyt näkökohdat ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Ylioppilastutkinnosta annetun lain 20 §:n muuttamisen myötä lain 16 §:ssä tarkoitettuun maksuttomaan koulutukseen oikeutetulta kokelaalta ei voida periä maksuja osallistumisesta viiteen ensimmäiseksi suoritettavaan kokeeseen, eikä edellä tarkoitettujen hylättyjen kokeiden uusimisesta. On odotettavissa, että tutkinnon uudistus aiheuttaa lukioissa lisää hallinnollista työtä, ainakin siirtymävaiheessa, niiden kokelaiden osalta, jotka ilmoittautuvat suorittamaan yli viittä koetta tai uusimaan hyväksytysti suoritettavaa koetta.

Ylioppilastutkintolain 20 §:n 3 momentin mukaan, jos ilmoittautuminen mitätöidään eikä kokelas ole osittainkaan osallistunut kokeeseen, kokeesta ei peritä kokekohtaista maksua tai peritty maksu palautetaan lautakunnan määräämässä ajassa tehdystä hakemuksesta.

Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa ei ole lainkaan käsitelty edellisessä kappaleessa mainitun lainkohdan mukaista maksun palauttamista kokelaalle, mikäli hänen ilmoittautumisensa kokeeseen mitätöidään. Aiemmin perusmaksua ei ole voitu palauttaa vaan ainoastaan kokekohtaiset maksut. Nykyisellään runsaat kokeista poisjäämiset aiheuttavat lukioissa tilanteita, joissa kokeisiin haluavien kokelaiden määrää joudutaan rajoittamaan. Näitä kokelaita ohjataan usein naapurikuntien lukioihin. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Jos perusmaksu poistetaan ja koekohtainen maksu voidaan palauttaa, voi poisjäämisen kynnys madaltua entisestään. Ehdotuksessa tulisi tarkastella maksumuutosta myös tästä näkökulmasta ja valmistella ehdotus lakimuutokseksi, jos tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Samassa yhteydessä tulisi selvittää, voisiko ilmoittautumisen mitätöintiin liittyvää hallinnollista prosessia muuttaa sellaiseksi, että kokelas itse (tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja) tekisi mitätöintihakemuksen itse sähköisessä asiointipalvelussa kuten oikaisuvaatimuksen. Käsitksemme mukaan mainitut menettelyt eivät kuulu lukion tehtäviin.

Helsingissä 12.11.2021

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry
Finlands Rektorer rf